

ΕΚ ΤΗΣ "ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ 10' ΑΙΩΝΟΣ,,

Ὡς γνωστὸν ἀπὸ τινος ἤδη ὁ παρ' ἡμῖν ἐκδότης κ. Γεώργιος Κασδόνης, πρῶτον διευθυντὴς τῆς φίλης συναδελφικοῦ 'Εστίας, ἤρξατο ἐκδίδων εἰς φυλλάδια τὴν α' ἱστορίαν τοῦ 10' αἰῶνος, ἔργον τοῦ ἐγκρίτου ἑλληνος ἱστορικοῦ κ. Παύλου Καρολίδου. Εἶνε τὸ ἐπιστημονικώτερον τῶν παρ' ἡμῖν ἱστορικῶν ἔργων ἢ δὲ ἐμφάνισις τοῦ οὐ μόνον πλουτίζει τὴν ἱστορικὴν φιλολογίαν μας, ἀλλὰ καὶ μέγα κενὸν ἀπληροῖ. Μὴ σκοποῦντες νὰ κρίνωμεν τὸ ἔργο τοῦτο ἔργον ἀποσπῶμεν καὶ παραθέτομεν ἐνταῦθα ὀλίγας τινες σελίδας, συγχάροντες συνάμα καὶ τὸν ἐκδότην αὐτοῦ κ. Γεώργιον Κασδόνην διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ διὰ τὴν ὁπωσδήποτε καλλιτεχνικὴν ἐκδοσιν, ἔκδοσιν ἀνταξίαν τοῦ ἔργου, μεστὴν ἀρίστων εἰκόνων.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΑΤΕΡΛΩ

ΚΑΙ Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ ΕΙΣ ΓΑΛΛΙΑΝ

 Murat, ὁ ἀπὸ υἱοῦ ξενοδοῦχοι διὰ τῆς πρὸς τὸν Ναπολέοντα συγγενείας ὑψωθείς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως μιάς τῶν ὠραιωτάτων τοῦ κόσμου χωρῶν, φροντίζων μᾶλλον περὶ ἐαυτοῦ ἢ καὶ περὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, παρὰ περὶ τοῦ εὐεργέτου, εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸν Ναπολέοντα μετὰ τὴν ἐν Λειψία καταστροφὴν, εἶχε μάλιστα συνομολογήσει (3/11 Ἰανουαρίου 1811) συνθήκην συμμαχίας πρὸς τὴν Αὐστρίαν ἀναγνωρίζομενος ὑπὸ ταύτης βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως. Ἐπολέμει ἐν Ἰταλίᾳ ὡς σύμμαχος τῆς Αὐστρίας κατὰ τῶν ὑπὸ τὸν πρίγκιπα Βαρναβὶ ἄλλων, καθ' ὃν χρόνον οἱ σύμμαχοι ἐπολέμουν κατὰ τοῦ Ναπολέοντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Γαλλίας. Ἀλλὰ τὸν πόλεμον τοῦτον διεξήγαγεν ὁ Murat οὐχὶ μετὰ πολλῆς ῥώμης, ἤρξατο μάλιστα διαπραγματεύσεων πρὸς τὸν Εὐγένιον περὶ διανομῆς τῆς Ἰταλίας μεταξὺ ἀμφοτέρων. Ἀλλ' ὁ Εὐγένιος, ὁ νικῆσας τοὺς Αὐστριακοὺς παρὰ τὸν Πάδον, κατέπαυσε τὸν πόλεμον κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν Γαλλίᾳ γεγονότων καὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ Ναπολέοντος. Ἐκτοτε δὲ καταλαβόντων τῶν Αὐστριακῶν μέγα μέρος τῆς Ἰταλίας, ὁ Murat ἀπεχώρησεν εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ κράτος τῆς Νεαπόλεως.

Ἀλλ' ἡ θέσις αὐτοῦ δὲν ἐφαίνετο ἀσφαλής. Ἡ ἐν Βιέννῃ σύνοδος δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένη νὰ διατηρήσῃ ἐν Εὐρώπῃ τὸ μόνον Ναπολεόντιον βασίλειον καθ' ὃν χρόνον ὁ πρῶτος βασιλεὺς Φερδινάνδος, ὁ διατηρήσας ἐν Σικελίᾳ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ἀγγλῶν δι' ἀπαντος τοῦ χρόνου τῆς τοῦ Ναπολέοντος ἡγεμονίας, ἀπέρχεται τὸ κράτος αὐτοῦ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, οἱ δὲ πρέσβεις τοῦ Murat δὲν ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς τὴν σύνοδον. Ἐν τοιαύτῃ θέσει διατελῶν ὁ Murat τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐξήρτα ἐξ ἀνατροπῆς τινος τοῦ νέου καθεστώτος ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ πρὸς τοῦτο διετέλει ἐνθεν μὲν εἰς μυστικὰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὸν ἐν Ἑλλάδι Ναπολέοντα, ἐνθεν δὲ παρεσκευάζετο νὰ ἐξεγείρῃ τὴν Ἰταλίαν ἅπασαν εἰς ἐθνικὸν

ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν ἄλλων μικρῶν ἡγεμόνων καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἡνωμένον Ἰταλικὸν βασίλειον ὑπὸ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ σκήπτρον. Καὶ ἤδη μόλις ἐμφανισθέντος τοῦ Ναπολέοντος ἐν Γαλλίᾳ ἐνόμισεν ὅτι ἐπέστη δι' αὐτὸν ἡ ὥρα τῆς ἐνεργείας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ναπολέοντος ἐστὶ μᾶλλον ἀνεπitéρωσε τὸ φρόνημα καὶ νύξησε τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ. Ἦθελε καὶ αὐτὸς νὰ διαπράξῃ τὸ αὐτὸ ἔργον τῆς ἐλευθερώσεως ἐν Ἰταλίᾳ τὸ κατορθωθὲν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἐν Γαλλίᾳ. Διὰ τοῦτο δὲ μὴ εἰσακούσας τῶν συμβουλῶν τοῦ Ναπολέοντος συμβουλευόντος αὐτῷ ν' ἀναμῇ τὴν πορείαν τῶν πραγμάτων καὶ μόνον συγχρόνως μετ' ἐκείνου ν' ὀρξῇται τοῦ πολέμου, ἀπὸ τῆς 19/31 Μαρτίου ἐξέδωκε προκήρυξιν πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Ἰταλίας, προσκαλὼν αὐτοὺς εἰς τὰ ὅπλα πρὸς ἰδρυσὶν ἐνιαίου ἐλευθέρου Ἰταλικοῦ κράτους. Το διάδημα τοῦτο ἦτο ταῦτόν, ὡς εἰ ἐκήρυττε πόλεμον κατὰ τῆς Αὐστρίας, ἐμμέσως δὲ κατὰ τῆς Βιενναίας Συνόδου. Καὶ παρήγαγε μὲν ἡ προκήρυξις τοῦ Murat γενικὸν ἐνθουσιασμόν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ πραγματικὴν δύναμιν ἐνοπλῶν ἐξήγειρεν ἐλαχίστην, καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὰς μικρὰς τοῦ Murat ἐπιτυχίας ἔθηκε τέρμα ταχὺ ὁ Αὐστριακὸς στρατηλάτης κόμης Ναϊπέργης (Neipperg) (ὁ γενόμενος ὕστερον αὐτάρχης καὶ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναπολέοντος, σύζυγος τῆς Μαρίας Λουίζης) διὰ τῆς ἐν Τολεντίνο μάχης (20-21/23 Μαΐου) καὶ τῆς ἐνταῦθα ὀλοσχεροῦς ἡττης τοῦ Murat, ἣν ἐπικολοῦθησαν ἡ διάλυσις τοῦ στρατοῦ τοῦ Murat καὶ ἡ φυγὴ αὐτοῦ εἰς Γαλλίαν, μετ' ὀλίγον δὲ ἡ ἀμαχητὶ ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου κατάληψις τοῦ κράτους τῆς Νεαπόλεως ὑπὸ τοῦ Ναϊπέργου καὶ μετὰ μικρὸν ἡ ἐπάνοδος τοῦ Φερδινάνδου.

Αἱ πολεμικαὶ τοῦ Murat ἐν Ἰταλίᾳ ἐνεργεῖαι καὶ πράξεις ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν συμμάχων ὡς ἐναρξίς τοῦ πολέμου ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ Ναπολέοντος. Καὶ καθ' ὃν χρόνον ὁ Murat εἶχεν ἤδη ἀπολέσει τὸ κράτος αὐτοῦ, αἱ στρατιαὶ τῶν συμμάχων ὤρμων κατὰ τὸν Ναπολέοντος, ἀνευ, ἐννοεῖται, προκηρύξεως πολέμου, βαδίζουσαι πρὸς τὴν Γαλλίαν κατὰ διάφορα μέρη καὶ διευθύνσεις. Τριακόσαιο τεσσαράκοντα χιλιάδες Αὐστριακῶν ἦγοντο ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Σβάρτζεμπεργ πρὸς τὸν Ρῆνον, 220 χιλιάδες Πρώσσοι, Ἀγγλῶν καὶ Ὀλλανδῶν ὑπὸ τὸν Βλῦχερ καὶ Οὐελλαιγκτῶνα ἴσταντο πρὸς τὰ Βελγικὰ σύνορα, ἠκολούθει ἰσάριθμος Ρωσικὸς στρατὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχων ἀπὸ τῶν Γαλλικῶν ὁρίων. Ἄπας ὁ στρατός, ὃν διετίθει ὁ Ναπολέων κατὰ τῶν πολεμίων τούτων, δὲν συνεποδοῦτο οὐδ' εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ τῶν δυνάμεων. Ἡ μόνη δ' ἐλπίς νίκης δι' αὐτὸν ἦτο διαταχίας ὡς δυνατόν κινήσεως νὰ προσβάλῃ ἑκάστον στρατὸν χωρὶς καὶ κατὰ μέρος καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐναντίον ἐκά-

στον κατὰ μόνας ἀμυνομένου τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπεροχὴν. Διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησε νὰ διεξαγάγῃ τὸν πόλεμον καθαρῶς ἀμυντικῶς ἀναμμένων τοὺς πολεμίους ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἀποστείλας 30 χιλ. μόνον στρατοῦ ὑπὸ τὸν Rapp κατὰ τοῦ Σβάρτζεμπεργ ἀπῆλθεν αὐτὸς ἐκ Παρισίων (12/24 Ἰουνίου) μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τοῦ στρατοῦ πρὸς τὸ Βέλγιον, ἵνα προσβάλῃ πρῶτον τὸν ὑπὸ τὸν Βλῦχερ στρατόν. Κατὰ τὸ σχέδιον τῶν συμμάχων οἱ προπορευόμενοι στρατοὶ ἔδει νὰ τηρῶσιν ἀμυντικὴν θέσιν ἀπέναντι τοῦ Ναπολέοντος ἐωσοῦ ἐνωθέντες πάντες οἱ στρατοὶ φθάσωσιν εἰς τὸν Ρῆνον. Ὁ Ναπολέων ἔλαθεν ἀμέσως ἐπιθετικὴν θέσιν καὶ διαβάς τὸν Σάμδρον (15/27 Μαΐου) καὶ ἀποκρούσας τοὺς Πρώσσους κατέλαβε τὸ Σαρλεροῦ (Charleroi), τῇ δ' ἐπαύριον ἐνίκησεν ἐν τῇ φονικῇ μάχῃ τοῦ Λιγνύ τοὺς Πρώσσους, ἐνθα μικροῦ δεῖν συνελαμβάνετο αἰχμάλωτος αὐτὸς ὁ Βλῦχερ. Αὐθημερὸν προσέβαλον οἱ Γάλλοι ὑπὸ τὸν Νεύ (ὃν εἶχε πέμψῃ ὁ Ναπολέων ἐναντίον τοῦ πρὸς βοήθειαν τῶν Πρώσων ἐρχομένου Ἀγγλοῦ ἀρχιστρατήγου Οὐελλαιγκτῶνος) καὶ ἄλλο ἐχθρικὸν στράτευμα ἐν Κατρεβρᾷ (Quatrebras). Ἐν τῇ μάχῃ δὲ ταύτῃ ἀπώλοντο πολλοὶ Ἀγγλοὶ καὶ Ὀλλανδοί, μεταξὺ δὲ τῶν πεσόντων ἦτο καὶ ὁ περιφνημὸς δοῦξ Γουλιέλμος Βρυνσέικης. Ἀλλ' ἡ νίκη δὲν ἦτο τελεία καὶ οἱ Ἀγγλοὶ διετήρησαν τὰς θέσεις αὐτῶν καὶ ὁ Νεύ ἠναγκάσθη νὰ υποχωρήσῃ πρὸς τὸν στρατὸν τοῦ Ναπολέοντος.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Οὐελλαιγκτῶν μαθὼν περὶ τῆς μάχης τοῦ Λιγνύ κατέλιπε τὴν ἐν Κατρεβρᾷ θέσιν αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὰ ὑψώματα τὰ περὶ τὴν κώμην Mont Saint Jean, ἐνθα τὸ ἀγροτικὸν κτῆμα Belle Alliance ἔδωκε τὸ ὄνομα, ὡς ἐκάλεσαν οἱ Πρώσσοι, εἰς τὴν περιφνημὴν ἐνταῦθα συγκροτηθεῖσαν μάχην τὴν συνηθέστερον καλουμένην μάχην τοῦ Βατερλώ, ὡς ὀνομάσθη αὕτη ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου Οὐελλαιγκτῶνος ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐνθα ἐστρατοπέδευεν οὗτος. Ὁ Οὐελλαιγκτῶν υποχωρῶν εἰς τὸ Mont Saint Jean εἶχε μυνύσει πρὸς τὸν Βλῦχερ ὅτι, ἂν κατὰ τὴν υποχώρησιν αὐτοῦ (τῇ 18/30 Ἰουνίου) προσεδάλλετο, ἔμελλε νὰ τηρήσῃ θέσιν ἀμυντικὴν, σκοπῶν ἄλλως νὰ υποχωρήσῃ εἰς Βρυξέλλας· εἰς ἀπάντησιν δ' εἶχε λάβει τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Βλῦχερ, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Βύλωδ (Bülow). Καὶ ὁλνθῶς οἱ Ἀγγλοὶ προσδληθέντες τῇ 18/30 Ἰουνίου ἡμύνοντο ἀνδρείως καὶ εὐσταθῶς ἐπὶ 5 ὥρας (ἀπὸ μεσημέρας ἤρξατο ὁ ἀγὼν) ἐναντίον τῶν μετ' ἴσης ἀνδρείας καὶ μεγάλης ὁρμῆς προσβαλλόντων αὐτοὺς Γάλλων. Αἱ ζημίαι ἦσαν σχεδὸν ἰσὰι ἐκατέρωθεν, ἀλλὰ τῶν Γάλλων ἡ ὁρμὴ ἐφείνετο ἀκατάσχετος· καὶ ἐπειδὴ ἡ προσδοκωμένη Πρωσικὴ ἐπικουρία δὲν ἐφαί-

νετο, τινές τῶν περὶ τὸν Οὐελλιγκτῶνα συνεβούλευον αὐτῷ ἥδη ὑποχωρῆσιν. Ἄλλ' ὁ Ἀγγλὸς ἀρχιστράτηγος οὐδὲν τοιοῦτον ἠθελε ν' ἀκούσῃ. Ἐχων πεποιοῦσιν ἐπὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Βλῦχερ εἰμεινεν ἀπαθὴς καὶ ἀδιάσειστος ἐν τῇ καρτερικῇ αὐτοῦ ἀμύνῃ, ἔχων σκοπὸν νὰ παρατείνῃ τὸν ἀγῶνα μέχρι βαθείας νυκτός. «Τὸ ἡμέτερον σχέδιον εἶναι ἀπλοῦστατον, Βλῦχερ ἢ νύξ» ἦτο, ὡς λέγεται, ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ πρὸς τοὺς παριστῶντας ὡς ἀναγκαίαν τὴν ὑποχώρησιν. Καὶ οἱ Πρωσσοὶ ἐφάνησαν μετὰ τῆς 5 καὶ 6 μ. μ. ὥρας. Κατ' ἀρχὰς ἀφικόμενος ὁ στρατηγὸς Βύλβω μετὰ 30 χιλ. ἀνδρῶν καὶ καταλαβὼν τὴν πρὸς Σαρζεροῦ ἀγούσαν ὁδὸν κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ὑποχώρησιν τῶν Γάλλων. Μετ' ὀλίγον δὲ ἐλθόντα καὶ τὰ ὑπὸ τὸν Βλῦχερ καὶ Ζίθεν (Zithen) Πρωσσικὰ στρατεύματα κατέλαβον τὸ μεταξὺ τοῦ στρατοῦ καὶ Βύλβω καὶ τῶν Ἀγγλῶν ἀνοικτὸν μείνον διὰστημα. Οὕτω δὲ οἱ Γάλλοι μετὰ πεντάκων πεισμάτων ἀγῶνα, ἐνῶ περιέμενον τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Γουρσύ εὐρέθησαν πρὸ πυκνοτάτης φάλαγγος νέων πολεμίων μόλις νῦν μετὰ ζέσεως ἀρχομένων τοῦ ἀγῶνος. Ὁ στρατάρχης Γουρσύ, τὸν ὁποῖον ἀνέμενον οἱ Γάλλοι, εἶχε πεμφθῇ ἀπὸ τῆς προτεραίας ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος μετὰ 30 χιλ. ἀνδρῶν πρὸς καταδίωξιν τοῦ ἀπὸ χθὲς προσδληθέντος καὶ κατὰ μέρος ἡττηθέντος Βλῦχερ, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ κυρίου στρατοῦ τοῦ Βλῦχερ, συνεπλάκη παρὰ τὴν πολίχνην Βάβριν (Vavre) τῇ 18/30 Ἰουνίου μετὰ μοίρας τινὸς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ἧς ἡγεῖτο ὁ Θίλμαν (Thielman) καὶ ἡ συμπλοκὴ αὕτη ἐκώλυεν αὐτὸν τοῦ νὰ μετὰσχῃ τῆς μεγάλης μάχης τοῦ Βατερλώ. Ἐκ τούτων πάντων ἡ ὀριστικὴ ἥττα τῶν Γάλλων ἦτο ἥδη βεβαία, καίτοι ἐπολέμουν οὗτοι μετ' ἀπεγνωσμένης ἀνδρείας μέχρι νυκτός. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἅπαν τὸ Γαλλικὸν στράτευμα διελύθη ἐν ἀτάκτῳ φυγῇ καὶ μικροῦ δεῖν συνελαμβάνετο αὐτὸς ὁ Ναπολέων. Ὅποτε ὁ Γουρσύ, νικήσας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ μετ' αὐτοῦ συμπλακέντας πολεμίους, ἔμαθε τὴν καταστροφὴν τοῦ Βατερλώ, ὑπεχώρησε μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ εἰς Ναμῦρ καὶ ἔδωκε τὸν μόνον ἐτι ὑπολειπόμενον στρατὸν τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' οὐχ ἥττον θεωρεῖται γενικῶς ὡς διαπράξας λάθος, μὴ προσδάλων σφοδρῶς τὴν προτεραϊαντοῦς Πρωσσοὺς καὶ διὰ τῆς ἀνευ ἀπαιτήτου ἀνάγκης πρὸς τὸν Θίλμαν γενομένης συμπλοκῆς τῆς 18/30 Ἰουνίου ἀποστερήσας τὸν Ναπολέοντα τῆς πολυτίμου αὐτοῦ συνδρομῆς.

Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Βατερλώ οἱ Γάλλοι ἀπώλεσαν 25 χιλ. ἀνδρας εἰς νεκροὺς καὶ 6 χιλ. αἰμαλώτους καὶ σχεδὸν ἅπαν τὸ πυροβολικόν. Ἐκ τῶν 40 χιλιάδων περὶ τοῦ τῆδε κακεῖσαι φυγόντων καὶ διασπαρέντων ὁ Soult, εἰς ὃν ὁ Ναπολέων ἀνέθηκε τὴν ἀρχιστратηγίαν, κατῴρωσε νὰ περισυναγάῃ 30 χιλ. περὶ τοῦ ἀνδρας ἐν Λαόνῃ. Ὁ Οὐελλιγκτῶν ἀπώλεσε περὶ τὰς 21 χιλ. ἀνδρας, ὁ δὲ Βλῦχερ περὶ τὰς 7 χιλ.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ ἥττα τοῦ Βατερλώ, ἡ πρώτη αὕτη μεγάλη ἐν τῷ μόλις ἀρξαμένῳ πολέμῳ στρατιωτικὴ ἀποτυχία τοῦ Ναπολέοντος, ἔμελλε, δι' οὗς ἥδη ἀνεφέραμεν λόγους, νὰ θέσῃ ἐν Ἱταλίᾳ τέρμα εἰς τὸν πόλεμον, ὅστις κατὰ βάθος δὲν ἦτο ἐθνικός. Ἵνα ἐξακολουθήσῃ πόλεμος μὴ ἐθνικός μέχρι ἐσχάτων, ἔδει νὰ ᾖναι ὁ Ναπολέων περιδεδλημένος μετὰ δικτατορίας πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς. Ἀλλὰ τοιαύτην δικτατορίαν οὔτε νομίμως εἶχε περιδληθῇ, οὔτε ἠθικῶς ἠδύνατο νὰ ἀσκήσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐν Βατερλώ ἥττα καὶ ἡ εἰς Παρίσιους φυγὴ ἐπὶ νηγικὸν ἐντὸς μικροτάτου χρόνου, σχεδὸν ἀμέσως, τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ καταστροφὴν. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ στρατιωτικὴν ἐποψὴν τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς τοῦ Βατερλώ ὑπερέβαινε πᾶσαν προσδοκίαν τῶν πολεμίων αὐτῶν. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ κἀν, ὅτι ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων στρατιῶν τῶν συμμάχων μόνῃ ἡ δεξιὰ πτέρυξ ἠδύνατο ἀρκέσει νὰ περατώσῃ ὅλον τὸν πόλεμον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν. Οὐδ' αὐτὸς ὁ Οὐελλιγκτῶν ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ στρατὸς ὁ ἀμέσως παραταχθεὶς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος ἠδύνατο νὰ προελάσῃ μόνος, ἀνευ τινὸς συμπράξεως σπουδαίας ἐκ μέρους τῶν ἄλλων στρατιῶν ἐπασχολούσης μέρος τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος. Ἀλλ' ὁ Ναπολέων, ὁ σχεδιάσας ἵνα ἕκαστον στρατὸν προσβάλῃ χωριστὰ καὶ ἐκάστου κατ' ἰδίαν προσβαλλομένου καταστῇ ὑπέρτερος, κατεστράφη ὑπὸ τοῦ πρώτου τῶν προσδληθέντων. Καὶ εἰς τοιαύτην ἀνέλπιστον ἀποτυχίαν αὐτοῦ καὶ ἀπροσδόκητον ἐπιτυχίαν τῶν πολεμίων δύο τινὰ ἰδίως συνετέλεσαν σφοδρὰ: τὸ μὲν ὅτι κατὰ πρῶτον συνεπλάκη μετὰ στρατοῦ Ἀγγλικῷ, πολεμίου μετὰ ψυχραιμίας ἀπαθῶς καὶ καρτερικῶς μαχομένου, τὸ δὲ ὅτι εἰς ἐπικουρίαν τοιοῦτου πολεμίου προσῆλθε στρατὸς Πρωσσικὸς ἐμφροῦς ἀπαραμύλλου ἠθικοῦ στρατιωτικοῦ αἰσθήματος καὶ παρασχόντος τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν πολέμων καὶ μαχῶν παράδειγμα στρατοῦ ἡττημένου καὶ τὴν ἐπαύριον τῆς ἥττας τολμηρῶς καὶ ἀκαταγωνίστως βαδίζοντος πρὸς τὴν νικῆν.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

Ὅποτε οἱ Πρωσσοὶ καταδιώκοντες τοὺς φεύγοντας πολεμίους προσέβαλον τοὺς ἐν τῇ μικρᾷ κόμῃ Γενάππῃ (Genappe) μετὰ πολλῶν πυροβόλων συνθηροισμένους καὶ τὴν εἰσοδὸν δι' ἀμύνει ἀποκλείοντες Γάλλους καὶ ἐτρεψαν αὐτοὺς εἰς ἀτακτον φυγὴν, ὁ Ναπολέων ἀκούσας ἐγγύθεν τὸν περὶ τὴν ἄμαξαν αὐτοῦ θόρυβον ἐπήδησεν ἐκ ταύτης καὶ ἐπέβη τοῦ παρὰ τὴν ἄμαξαν παραλαύνοντος ἵππου, λησμονήσας ἐν τῇ ἀμάξῃ καὶ αὐτὸ τὸ ξίφος αὐτοῦ. Καὶ ἡ μὲν ἄμαξα, τὸ ξίφος καὶ ὁ κατὰ γῆς πεδῶν πῖλος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐν τῇ ἀμάξῃ καταλειφθέντων ἀστέρων τῶν παρασῆμων καὶ τοῦ ἐπισήμου αὐτοκρατορικοῦ μανδύου τῆς στέψης, τοῦ τηλεσκοπίου καὶ ἄλλων πολυτίμων πραγμάτων, ἐτι δὲ καὶ ὀλοκλήρου θησαυροῦ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, περιῆλθον εἰς

τὰς χεῖρας τῶν νικητῶν καὶ ἐπέμψθησαν ὑπὸ τοῦ Βλῦχερ εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Πρωσίας, αὐτὸς δὲ ὁ Ναπολέων φεύγων διπυθύνετο ἥδη εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἐφθασε τῇ 9/21 Ἰουνίου.

Π. ΚΑΡΟΛΙΑΝΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΑ ΛΕΓΟΜΕΝΑ ΚΟΝΙΑΚ

Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ὑφ' ἡμῶν περὶ τῶν λεγομένων κονιακ γραφέντων, ἀλλ' ἀνεξαργτήτως αὐτῶν ἡ Revue Medicopharma ceutique γράφει καὶ τὰ ἐξῆς ἐν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ Φεβρουαρίου:

«Δυστυχῶς ἡ βιομηχανία ἀπερρόφησε τὸ προϊόν τοῦτο καὶ βλέπουσα τὴν μεγάλην κατανάλωσιν αὐτοῦ ἐπίστευσεν ὅτι δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ ἐπὶ αἰσχροκερδεῖ σκοπῷ, εἰς τὸ γνήσιον κονιακ, μίγματα οἰνοπνευμάτων κακογεύστων εἰς τὰ ὁποῖα προστίθενται πρὸς ἀπομίμησιν τοῦ ἀρώματος προϊόντα σφοδρῶς τοξικά (δηλητηριώδη) καὶ οὕτω συμβαίνει ὡς πολὺ ὀρθῶς λέγει ὁ Laborte, ὥστε τὸ οἰνοπνευμα ὅπερ αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶνε ἐπικίνδυνον νὰ προσκτάται χάρις εἰς τὰς προσθήκας ταύτας ιδιότητος αἰτινες φθάνουσι μέχρι τοῦ σημείου νὰ προκαλῶσι σπασμωδικὰ φαινόμενα.

Τὸ Delirium tremens καὶ πληθὺς διαταράξεων ἄς παρατηροῦμεν εἰς τοὺς ἀλκοολικοὺς ὁφείλονται εἰς οἰνοπνεύματα κακόγευστα, λαβόντα προσθήκας αξιοποινοῦς. Ἐν τέλει ἵνα μὴ πολυλογώμεν ἐπαναλαμβάνομεν ἅπασι ἐτι μετὰ τοῦ Labor-te τὰ ἐξῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου:

Εὐρισκόμεθα ἀπέναντι ἀδιακόπων ἐγκλημάτων κατὰ τῆς ἡμέρας τοῦ κοινῷ, ἐγκλημάτων αξιοποινοῦν διὰ τὸ προμελετημένον αὐτῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς κοινωτικῆς ἀμύνης καὶ αὐτοσυνηρησίας νόμιμοι ἀντίδρασις, ἐνεργετικὴ καὶ δραστηρία.

Καὶ ταῦτα μὲν γράφει ἡ Revue Medico-pharmaceutique ἡμεῖς δὲ ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ μόνη ἀποτελεσματικὴ νόμιμος ἀντίδρασις κατὰ τῶν κατασκευαζόντων καὶ πωλούντων τὰ λεγόμενα κονιακ εἶνε ἡ ὑποχρέωσις αὐτῶν ὡς δήλων ὅτι παρεσκευάσθησαν ταῦτα ΕΞ Οἶνου ἸΑΝΕΥ ΟΥΔΕΜΙΑΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ καὶ ἡ ἐπιβολὴ αὐστηρῶν ποινῶν εἰς τοὺς ποιομένους ψευδεῖς δηλώσεις.

Ἐν τέλει προσθέτομεν ὅτι κατὰ τὰς νεωτάτας ἐρεῖνας ἐπὶ τὰ ἐκ σταμψῶν (τοῖπούρων) οἰνοπνεύματα εἶνε τοξικά διότι ὁ J. A. Müller (Bull. soc. chim. 6. 706 800) εὔρεν ἐσχάτως ὡς οἰνόπνευμα τοιαύτης καταγωγῆς ἀναμφισβητήτου Ἀλδεϋδίου (α Κροτουαλδεϋδίου) καθιστῶν τὸ ποτὸν ἐνεκα τῆς ἀπεχθοῦς γεύσεως ἀποτον, εὔρε δηλ. οὐσίαν πᾶν ἄλλο ἢ ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑγίαν.

Διὰ τοῦτο μόνον τὰ ἐξ οἶνου ἀνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης, δι' ἄλλης ἀποδείξεως παρασκευαζόμενα κονιακ συνιστῶμεν πρὸς πόδιν ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ ἀσθενῶν ἢ ἀναρρωνούντων.

Ο. Α. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΣ